



DATUM
2009-12-08
ERT DATUM
2009-10-05

DIARIENR
2009/206-4
ER BETECKNING
Fö2009/1961/SSK

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
103 33 Stockholm

Reformen skydd mot olyckor – en uppföljning med förslag till utveckling, (DS 2009:47)

Statskontoret instämmer i bedömningen att arbetet på området har utvecklats i enlighet med reformens intentioner, men vill också påpeka att det finns skäl att driva på utvecklingen inom ett antal områden.

Det material som arbetsgruppen tagit fram tyder på att insatserna inom ramen för det förebyggande arbetet på området statistiskt sett har ökat efter reformens införande. Reformen tycks därmed ha stimulerat till ökat förebyggande arbete. Huruvida detta arbete i dag bedrivs mer effektivt än tidigare är dock svårt att avgöra. Samtidigt som utvecklingen går i rätt riktning menar Statskontoret att det finns vissa problem på området, bl.a. tycks det finnas stora variationer vad gäller handlingsplaner och egenkontroll mellan olika kommuner samt tillsynsarbete mellan länsstyrelser. Enligt Statskontorets bedömning kan det därför finnas anledning att stärka styrningen och tillsynen på området skydd mot olyckor.

Statskontoret har valt att koncentrera sitt remissvar till ett antal områden som ligger inom myndighetens kompetensområde. Det rör sig i första hand om frågan om målstyrning och länsstyrelsernas tillsynsverksamhet.

Målen för verksamheten är vaga och oprecisa

I remissvaret till Reformerad räddningstjänstlagstiftning (SOU 2002:10) konstaterade Statskontoret att det fanns en risk att den statliga styrningen skulle bli för svag och att de lokala variationerna för räddningstjänstens inriktning och dimensionering riskerade att bli stora. Uppföljningens material tyder också på att det finns stora variationer vad gäller just inriktning och dimensionering. Detta är givetvis ett problem om lagstiftningens målsättning om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd i hela landet ska realiseras.

Bristen på mer precisa målformuleringar för verksamheten leder även till sämre förutsättningar för tillsynsverksamheten på området. Det finns därför



en risk för att den statliga uppföljningen av kommunernas arbete med målstyrning och handlingsprogram blir defensiv och svag, vilket också tycks ha blivit fallet.

Statskontoret ställer sig därför frågande till om det är tillräckligt att, som promemorian föreslår, utveckla Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps arbete med att stödja kommunernas arbete med målstyrning, handlingsprogram och egenkontroll på området. Det kan istället finnas anledning att se över lagstiftningen så att den statliga styrningen på området förstärks ytterligare och att intentionen om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd preciseras och konkretiseras.

Kommunernas egenkontroll och länsstyrelsernas tillsyn

En annan väg att gå för att realisera ett tillfredsställande och likvärdigt skydd i hela landet är att stärka och utveckla tillsynsverksamheten på området. Statskontoret kan dock konstatera att det finns relativt stora problem när det gäller tillsynen på området. Det gäller både kommunernas arbete med egenkontroll och länsstyrelsernas tillsynsverksamhet. Uppföljningen pekar t.ex. på att det finns brister vad gäller kommunernas arbete med egenkontroll. Få kommuner har heltäckande system för egenkontroll, vilket också försvårar länsstyrelsernas tillsynsarbete. I kombination med att länsstyrelserna avsätter små resurser för tillsyn av lagens efterlevnad bidrar detta till att utvecklingen på området inte fortskrider i den takt som man kan förvänta sig. En fungerande och effektiv tillsyn på området är sannolikt en förutsättning för att reformens intentioner ska realiseras.

Statskontoret tillstyrker därför förslagen om att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i samverkan med kommunerna ska utveckla verktyg för kommunernas egenkontroll samt att regeringen bör ålägga länsstyrelserna att i årsredovisningen redovisa förmåga och resurser för tillsyn inom området skydd mot olyckor.

Den statliga räddningstjänstens olika grenar m.m.

Statskontoret tillstyrker också förslaget om att regeringen bör ge Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i uppdrag att så snart som möjligt ta fram ett förslag för hur samordningen mellan statlig och kommunal räddningstjänst kan stärkas. Detta eftersom det tycks finnas brister vad gäller samverkan och samordning dels mellan den statliga räddningstjänsten olika grenar, dels mellan statlig och kommunal räddningstjänst.

När det gäller frågan om tillsynen av de statliga räddningstjänsterna menar Statskontoret att det finnas skäl att ge Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i uppdrag att stödja de nu ansvariga tillsynsmyndigheterna i deras



tillsynsverksamhet. Detta skulle kunna leda till en ökad enhetlighet och tydlighet på tillsynsområdet.

Övriga förslag

När det gäller promemorians förslag som rör Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps stöd- och utvecklingsverksamhet tillstyrker Statskontoret förslagen.

Generaldirektör Yvonne Gustafsson har beslutat i detta ärende. T.f. utredningschef Anna Karlgren och utredare Martin Johansson, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Yvonne Gustafsson

Martin Johansson